

Notat til Statsrevisorerne om
beretning om fødevarekontrollen

Januar
2010

revision
revision

revision

Opfølgning i sagen om fødevarekontrollen (beretning nr. 4/06)

11. januar 2010

RN A402/10

I. Indledning

1. I mit notat til Statsrevisorerne af 7. maj 2008, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for 2007, s. 300 ff., fandt jeg det positivt, at Fødevarestyrelsen primo 2008 indførte et nyt tilsynskoncept, så Fødevarestyrelsen i højere grad kan målrette kontrolindsatsen mod brancher og virksomheder, hvor fødevarerisikoen og behovet for kontrol er størst.

Jeg tilkendegav i notatet, at jeg fortsat ville følge implementeringen af tilsynskonceptet og orientere Statsrevisorerne om erfaringerne med konceptet.

2. Dette notat vedrører Rigsrevisionens opfølgning på implementeringen af tilsynskonceptet. Rigsrevisionen har som led i opfølgningen drøftet erfaringerne med konceptet med Fødevareministeriet og Fødevarestyrelsen. Rigsrevisionen har desuden gennemgået dokumentation for implementeringen af tilsynskonceptet og for erfaringerne med konceptet.

II. Implementeringen af Fødevarestyrelsens tilsynskoncept

3. Fødevarestyrelsen indførte i januar 2008 et nyt tilsynskoncept som led i fødevareforliget fra maj 2007. Målet med konceptet er at sikre, at flere virksomheder efterlever reglerne, og at færre mennesker bliver syge af den mad, de spiser. Fødevarestyrelsen ønsker at opnå dette gennem en række tiltag, hvor kontrolindsatsen i højere grad fokuseres på de virksomheder, der udgør den største risiko, og på de virksomheder, der mangler evne eller vilje til at overholde reglerne.

Konceptet er udmøntet i Fødevarestyrelsens kontrolfrekvensvejledning og i initiativer med henblik på øget vejledning og rådgivning af virksomhederne.

Konceptet indebærer bl.a., at Fødevarestyrelsen risikovurderer virksomhederne på 2 niveauer. Risikovurderingen sker dels i form af en generel risikovurdering på brancheniveau, dels i form af en konkret risikovurdering af den enkelte virksomhed.

Konceptet indebærer også, at virksomheder opnår status som elitevirksomheder, når de seneste 4 kontrolrapporter er uden anmærkninger, og når samtlige kontrolrapporter inden for de seneste 12 måneder ligeledes er uden anmærkninger. Når en virksomhed har opnået status som elitevirksomhed, modtager virksomheden herefter færre kontrolbesøg.

4. Fødevarestyrelsen og Fødevareministeriet følger op på implementeringen og effekten af tilsynskonceptet. Dette sker som led i Fødevarestyrelsens mål- og resultatstyring.

5. Implementeringen af tilsynskonceptet har således i 2008 og 2009 indgået i Fødevestyrelsens og fødevareregionernes resultatkontrakter. I kontrakterne er der opstillet resultatkrav for efterlevelsen af kontrolfrekvensvejledningen, jf. boks 1.

BOKS 1. UDVALGTE RESULTATKRAV FRA FØDEVARESTYRELSENS RESULTATKONTRAKT

Resultatkrav – efterlevelse af kontrolfrekvensvejledningen

Det indebærer, at fødevareregionerne skal gennemføre:

- ordinære kontrolbesøg ud fra nærmere angivne standardfrekvenser
- mindst ét kontrolbesøg i alle virksomheder bortset fra virksomheder med lavere frekvens
- opfølgende kontrolbesøg, dvs. inden for 3 måneder skal der følges op på anmærkninger¹⁾
- 10 % stikprøvekontrol i elitevirksomheder som supplement til de ordinære kontrolbesøg.

¹⁾ Fra 2009 er denne frist reduceret til 2 måneder.

6. Gennemgangen af Fødevestyrelsens årsrapport for 2008 viser, at resultatkravet om efterlevelse af kontrolfrekvensvejledningen blev opfyldt i 2008.

7. Effekten af det nye tilsynskoncept har ligeledes været et fokuspunkt i Fødevestyrelsens resultatkontrakt. Resultatkontrakten for 2008 indeholder således 2 resultatkrav vedrørende virkningen af tilsynskonceptet. Resultatkravene skal fungere som indikatorer på, om tilsynskonceptet bidrager til at sikre øget regelefterlevelse, og at færre mennesker bliver syge af den mad, de spiser. Resultatkravene fremgår af boks 2.

BOKS 2. UDVALGTE RESULTATKRAV FRA FØDEVARESTYRELSENS RESULTATKONTRAKT 2008

Resultatkrav – elitevirksomheder

- Andelen af fødevarer virksomheder, der er elitevirksomheder, skal stige i 2008.

Resultatkrav – ”brodne kar”

- Andelen af virksomheder, der ved de sidste 4 kontrolbesøg har fået anmærkninger ved 3 eller 4 af besøgene, skal falde i forhold til 2007.

8. Gennemgangen af Fødevestyrelsens årsrapport for 2008 viser, at begge resultatkrav blev opfyldt i 2008.

Antallet af elitevirksomheder steg således fra 31,1 % primo 2008 til 40,2 % ved udgangen af 2008. Samtidig faldt andelen af ”brodne kar” fra 7,9 % i 2007 til 4,1 % i 2008.

9. Fødevestyrelsen har i årsrapporten for 2008 tilkendegivet, at opfyldelsen af resultatkravene er tegn på, at flere virksomheder overholder reglerne, hvilket øger sandsynligheden for, at færre mennesker bliver syge af den mad, de spiser.

10. Fødevestyrelsens resultatkontrakt for 2009 indeholder i lighed med resultatkontrakten for 2008 resultatkrav, der gør det muligt for styrelsen at følge op på, om andelen af elitevirksomheder øges, og om andelen af ”brodne kar” reduceres.

III. Justeringer i tilsynskonceptet på baggrund af erfaringer

11. Jeg har noteret mig, at Fødevarestyrelsen siden indførelsen af tilsynskonceptet løbende har taget initiativ til justeringer på baggrund af erfaringerne med konceptet. Senest den 5. november 2009, hvor partierne bag fødevareforliget for 2007-2010 har indgået en politisk aftale om styrkelse af fødevarekontrollen. Aftalen indebærer visse justeringer af tilsynskonceptet og en tilførsel af 4,8 mio. kr. til Fødevarestyrelsen med henblik på nye initiativer.

Justeringerne sker på baggrund af en række sager vedrørende svindel med kød i detailvirksomhederne, som har været omtalt i pressen.

Det fremgår af den politiske aftale, at erfaringer fra rutinekontrollen viser, at efterlevelsen af de basale regler, herunder hygiejnereglerne, er høj. Erfaringerne viser imidlertid også, at hyppig rutinekontrol ikke kan stå alene, hvis kontrollen skal afsløre svindel. På baggrund heraf vil Fødevarestyrelsen justere kontrolfrekvenserne for udvalgte virksomhedskategorier med henblik på at frigøre resurser, der kan anvendes til kontrolkampagner rettet mod særlige problemer, herunder svindel. Justeringerne af tilsynskonceptet iværksættes fra 2010.

12. Ud over justeringen fra november 2009 har Fødevarestyrelsen tidligere i forligsperioden foretaget mindre justeringer af tilsynskonceptet. Styrelsen har således bl.a. nedsat tilsynsfrekvensen for udvalgte brancher med lav risiko (agenturhandlere og vinimportører), ligesom der er indført mulighed for, at virksomheder kan videreføre den tidligere ejers kontrolresultater ved ejerskifte.

IV. Afslutning

13. Fødevarestyrelsens nye tilsynskoncept, der er en del af fødevareforliget for 2007-2010, har nu været i kraft i omkring 2 år.

Fødevarestyrelsen har høstet de første erfaringer og har på baggrund heraf taget initiativ til justeringer i konceptet. Dette er senest sket i november 2009, hvor det er besluttet at omlægge en del af kontrollen fra rutinekontrol til kampagnekontrol, bl.a. med henblik på at afdekke svindel.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Fødevarestyrelsen har indarbejdet tilsynskonceptet i kontrolvejledningen, og at der i 2008 og 2009 er opstillet resultatkrav på centrale områder i Fødevarestyrelsens resultatkontrakt.

Jeg finder det desuden tilfredsstillende, at Fødevarestyrelsen løbende følger erfaringerne med tilsynskonceptet og justerer konceptet efter behov.

Jeg betragter hermed sagen som afsluttet.

Henrik Otbo